

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
«НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗДМУ – 2021»**

**В РАМКАХ І туру «ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ
НАУКОВИХ РОБІТ З ГАЛУЗЕЙ ЗВАНЬ І СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
У 2020 – 2021 Н.Р.»**

5 лютого 2021 року

Запоріжжя – 2021

Матеріали та методи: матеріалами нашого дослідження були відомі книги Віктора Еміля Франкла: «Людина в пошуках сенсу», «Лікар і душа», «Воля до сенсу», «Сказати життю «Так!»: психолог у концтаборі», відеосюжети з інтерв'ю видатного психіатра, його висловлювання, що допомогли розкрити та більш детально зрозуміти базові постулати одного з відомих та ефективних психотерапевтичних методів – методу логотерапії. Віктор Франкл наголошував на тому, що навіть у найскладніший момент свого життя, у найстрашніших обставинах, переживаючи нелюдські муки, людина може знайти сенс свого життя, те, заради чого в неї з'явиться внутрішня мотивація та сили подолати будь-які труднощі, хвороби, перешкоди. За Віктором Франклом існують такі способи здобуття сенсу: 1) дії, спрямовані зовні, наприклад, творча діяльність (цінності творчості); 2) переживання, відчуті людиною (цінності переживань і любові); 3) певна особиста позиція стосовно долі і подій, які людина неспроможна змінити: невиліковна хвороба, невиправна втрата, термінальний стан, смерть (цінності відносин). Основними логотерапевтичними методами є наступні: 1. Використання порівнянь. 2. Фокусування на пошуках сенсу. 3. Парадоксальна інтенція. 4. Дереклексія.

Отримані результати. Людина не просто є вільною, вона вільна для досягнення конкретних цілей. Прагнення до сенсу є первинною мотивуючою, рушійною силою. Якщо людина не має можливості реалізувати свій потенціал, її буде турбувати відчуття порожнечі та безглуздості. Також її можуть почати турбувати депресія, залежність, агресія, психосоматичні недуги та розлади невротичного характеру, що є надзвичайно актуальними проблемами в наш час. Внаслідок застосування своєчасно одного з логотерапевтичних методів, Віктор Франкл врятував чимало людей від самогубств, допомагав людям знаходити внутрішні ресурси для того, щоб подолати кризові періоди в своєму житті.

Висновки: ефективність логотерапії була доведена в попередженні та нейтралізації криз і посткризової роботи; вона виявилася дуже дієвою в профілактиці депресії, агресії і суїцидальної поведінки, а також в усуненні неврозів. Особливо результативною виявилася вона в роботі з психічно хворими та ув'язненими.

РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ У ДУХОВНОМУ ЗДОРОВ'І СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Лисак А. І., III медичний факультет, 1 курс
(наук. кер. доц. Мегрелішвілі М.О.)

У сучасному світі люди піддаються постійному впливу різних факторів, таких як: інформаційне перенасичення, побутові конфлікти, негативні події, як в суспільному житті, так і в особистому, що певною мірою позначається на їх духовному здоров'ї. Оскільки у бутті людини відбувається постійний взаємовплив духовного і тілесного, тому важливо розуміти як протистояти зазначеній сукупності негативних факторів. На нашу думку, важливу роль в цьому процесі відіграє філософія.

Мета: дослідити та визначити роль філософії у духовному здоров'ї сучасної людини і вміти його зберегти шляхом філософського мислення.

В роботі, ми спираємось на статтю Ю.Д. Бойчука, Н.В. Науменка "Духовне здоров'я: науковий аналіз поняття" і, розглядаючи історичний аспект проблеми, на статтю В.Я. Шклярука "Історико-філософське уявлення про здоров'я і тривалість життя людини".

Духовне здоров'я – це складне поняття, яке Ю.Д. Бойчук і Н.В. Науменко визначають як "складну інтегровану особистісну якість, формування якої зумовлює готовність і спроможність особистості до всебічної реалізації себе в суспільному житті, її прагнення до оволодіння загальнолюдськими цінностями, спроможність до взаємодії з мікро-, мезо- та макросередовищем,

здатність відчувати себе часткою навколишнього світу, бажання поліпшувати його, уміти співчувати, співпереживати, надавати допомогу іншим, будувати гармонійні взаємини з людьми, відповідально ставитися до себе та свого життя".

Цікавість філософів до здоров'я та поради щодо його збереження спостерігаємо з найдавніших часів. Філософи та медики античності помітили, що здоров'я залежить від способу життя і поведінки людини. Згідно Демокриту, кожна людина зможе прожити щасливе життя, якщо буде жити відповідно до своєї природи, дотримуючись за допомогою мудрості почуття міри, прагнучи до справедливості і приймаючи на себе відповідальність за свої вчинки.

На відміну від античності, яка прагнула поєднати духовне здоров'я з тілесним, християнська філософія середньовіччя, ґрунтувалася на духовному благополуччі. Люди, передусім, переймалися духовним здоров'ям, нехтуючи фізичним і покладаючи відповідальність на Бога, який здатний вилікувати від будь чого, якщо є віра і покаяння.

У Новий час вперше з'явилася ідея про здоров'я як цінність. Ф. Бекон писав про те, що власні спостереження людини за тим, що їй добре, а що шкідливо, є найкраща медицина для збереження здоров'я. Один з рецептів довгого життя – це перебування у вільному і життєрадісному настрої, уникнення заздрості, тривожних страхів, потаємного гніву, тонкого і заплутаного самоаналізу, надмірних радощів і хвилювань.

Дослідницький інтерес до ідеї здоров'я, як соціальної цінності проявився у XX ст. у рамках гуманістичної соціології. Зокрема, Макс Вебер особливо підкреслював соціальну значимість здорового способу життя, стверджуючи, що «дії індивіда, що впливають на збереження здоров'я, ми відносимо до соціальних».

В сучасному суспільстві, на нашу думку, філософія має відігравати значну роль у збереженні здоров'я людини. Сучасне суспільство характеризується швидким темпом розвитку, постійними змінами, під які треба вміти адаптуватися. Одним із засобів такої адаптації для багатьох людей, як на сході, так і на заході, як у давнину, так і сьогодні є йога. Під філософією йоги розуміється вчення про вдосконалення людського духу. Йога може допомогти людині пізнати себе, своє тіло, шляхом єднання з Творцем та зі своїм внутрішнім світом. Вона сприяє заспокоєнню і знаходженню душевної гармонії.

Сьогодні, як ніколи раніше, зросла кількість інформаційних війн та маніпуляцій суспільною свідомістю. Люди, які стають їх жертвами, втрачають не тільки духовне здоров'я. Вони, заради якоїсь хибної ідеї, можуть жертвувати і своїм фізичним здоров'ям, і навіть, життям. Саме критичне мислення, розвиток якого забезпечує весь комплекс філософських дисциплін, може опиратися цьому інформаційному "бруді" і бути профілактикою духовної недуги.

Знання філософії неминує збагачує світогляд індивіда, а відтак впливає на формування і розвиток всіх елементів духовного здоров'я – реалізації себе у суспільстві, вміння співчувати, відповідально ставитись до себе і свого життя тощо.

Зрозуміло, що є значний відсоток людей, які не змогли зрозуміти важливість збереження свого здоров'я і відповідно не виробили для себе ту філософію, що робила би їх кращими... 2020 рік, що пройшов під знаком пандемії COVID-19, продемонстрував, що соціально безвідповідальні люди, ігнорують елементарні правила попередження розповсюдження хвороби, не вдягаючи маски. І, нажалі, поштовхом до переосмислення свого стилю життя, стає важка хвороба.

Отже можна зробити висновок, що філософія, у розумінні значення здоров'я та порад щодо його збереження, відігравала важливу роль у минулому, і має відігравати у сьогоденні. З одного боку, вона сприяє збагаченню світогляду і тим самим надає можливість осмислити

важливість здорового образу життя кожному. З іншого боку, сама філософія – є засобом збереження духовного здоров'я.

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ЛІКАРЕМ, ПАЦІЄНТОМ ТА ДЕРЖАВОЮ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.(АБО ПАНДЕМІЧНИЙ ТРИКУТНИК:ЛІКАР,ПАЦІЄНТ,ДЕРЖАВА)

Маляр Т.О. ІІ медичний факультет, 4 курс
(наук. кер. проф. Утюж І.Г.)

Медики ніби на передовій боротьби за життя пацієнтів щоденно наражаються на небезпеку, виконуючи свій професійний обов'язок, ризикують своїм здоров'ям, а кожен з них має сім'ю, та навіть життям. Всі морально-екзистенціальні аспекти сенсу життя цікавлять медичних працівників точно так, як і простих людей. Але моральна відповідальність, яку ми формуємо в собі з моменту вибору професійного пріоритету, виходить на перше місце. І ми розуміємо, що відповідальні за народження суспільного блага, яким і є здоров'я людини.

Тому завдання нашої роботи і буде визначити, які морально-екзистенціальні і соціально-економічні фактори впливають на гармонійну роботу медицини, в умовах кризової ситуації «COVID-19».

На сьогодні в державі, як і в усьому світі, постала одна актуальна проблема-COVID-19. А саме, як до цієї проблеми відноситься: держава, лікарі і пацієнти. З'явився новий етап у відносинах між лікарем і пацієнтом. Лікарі-люди з освітою медика, але не завжди інфекціоніста, стали на боротьбу, але не вистачає знань до нової хвороби, клінічної практики, засобів особистої безпеки лікарів і мала заробітна плата. Лікарі теж люди, як і пацієнти, а зачастує теж пацієнтами, вони не захищені на роботі, тому є випадки, що вони теж помирають. ("На передовій війні з COVID-19": від початку пандемії коронавірусу в Україні на COVID-19 захворіли 26 422 медичних працівники, з яких померло — 258.(1). Наклав на себе руки харківський педіатр Олег Басілайшвілі, у якого декількома тижнями раніше виявили ковід. Такий випадок був і в київській лікарні N4 із двома хворими. Подружжя лікарів Ганна та Богдан Городончук, які померли, спасаючи пацієнтів, залишивши осиротілу неповнолітню дитину.(2).

Пацієнти-люди хворі, в паніці перед статистикою смертності і своїм недугом. (Поточна статистика по Коронавірусу на 22.01.2021(Україна) Всього заражень 1 182 969. Смертельні випадки 21 662.(3). Малозабезпечені і незахищені державою стають більш замкненими та агресивними стосовно медицини і держави. Під час захворювання загострюються хронічні недуги, а поряд з цим Ковід впливає на психіку людини: панічні атаки, тривожні стани, суїцидальні думки, стрес, депресія, інколи випадки шизофренії. Зниження рівня кисню в крові в свою чергу і може привести до гіпоксії мозку, через що в кращому випадку буде боліти голова. Можуть виникати порушення свідомості і мислення, судоми і кома. Після лікування не розроблені плани реабілітації пацієнтів. У суспільстві виникає проблема: як залишатися людиною серед людей (і лікарю, і пацієнту). Після перенесення хвороби змінюється робота організму. (Зміни мозку можуть бути викликані багатьма причинами, включаючи запалення і цереброваскулярні події (синдром, викликаний порушенням кровопостачання мозку). COVID-19 змінює в мозку рівень дофаміну та інших хімічних речовин, таких як серотонін і ацетилхолін. Всі ці хімічні речовини, як відомо, беруть участь в концентрації уваги, навчанні, звернення до пам'яті і настрої.

Люди змінилися. Вони стали іншими, як до, під час і після пандемії. Агресивні, морально виснажені, а головне, що до питання лікування і реабілітації ще не вирішено. Тому, на даний час, проблема в державі, в медицині і в ставленні до них хворого ще повністю не вирішені.